

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z JĘZYKA POLSKIEGO NA POSZCZEGÓLNE OCENY - KLASA VIII

PIERWSZE PÓLROCZE					
Zagadnienie z działu	DOPUSZCZAJĄCY Uczeń potrafi:	DOSTATECZNY Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą oraz:	DOBRY Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną oraz:	BARDZO DOBRY Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą oraz:	CELUJĄCY Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą oraz:
Dział I Wobec życiowych doświadczeń					
Wobec życiowych doświadczeń	<ul style="list-style-type: none"> opisać graffiti 	<ul style="list-style-type: none"> porównać graffiti Banksy’ego z XVII-wiecznym obrazem 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat kolorystyki dzieła i określić jej funkcję 	<ul style="list-style-type: none"> omówić funkcję dodania maski postaci z obrazu omówić znaczenie otoczenia dla wymowy dzieła 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać inne dzieła sztuki, w których artyści prezentowali radzenie sobie z trudnymi doświadczeniami
Nie bać się życia	<ul style="list-style-type: none"> omówić treść fragmentów tekstu przytoczyć argumenty wysuwane przez bohaterki 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować każdą z bohaterek 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić przyczynę sporu pomiędzy bohaterkami 	<ul style="list-style-type: none"> wyrazić swoją opinię na temat sporu zaprezentowanego we fragmentach tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> stworzyć pracę pisemną związaną z tematem lekcji
Spotkanie z żywiołem – <i>Burza</i> Adama Mickiewicza (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> omówić treść wiersza omówić sytuację liryczną w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> określić kontekst biograficzny utworu omówić kompozycję wiersza i odnieść ją do definicji sonetu wskazać cechy bohatera romantycznego u podróżnego 	<ul style="list-style-type: none"> nazwać środki stylistyczne użyte w utworze i określić ich funkcję omówić obraz natury wyłaniający się z utworu 	<ul style="list-style-type: none"> zinterpretować puentę sonetu wskazać konteksty kulturowe związane z tematem utworu 	<ul style="list-style-type: none"> porównać wiersz Adama Mickiewicza z obrazem Rembrandta
Życie na ławie oskarżonych	<ul style="list-style-type: none"> omówić treść fragmentów tekstu określić rodzaj narracji 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować bohaterów fragmentów tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> odnieść przeczytane fragmenty tekstu do definicji powieści kryminalnej 	<ul style="list-style-type: none"> wyciągnąć z przemyśleń bohaterów ogólne wnioski dotyczące natury człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> podjąć dyskusję na temat stwierdzenia bohaterki, że mówienie prawdy jest przejawem odwagi

W obliczu zmian – Jeżeli porcelana, to wylącznie taka Stanisława Barańczaka (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać środki stylistyczne użyte w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję przywołanych w utworze: porcelany, fotela, książki, odzieży, planów • omówić funkcję środków stylistycznych użytych w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować przesłanie wiersza • zinterpretować sens wyrażen <i>gąsienica czołgu i but tragarza</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób przedstawienia zmian i migracji w innym tekście kultury
Zaakceptować ograniczenia	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść fragmentów tekstu • wymienić osiągnięcia Stephena Hawkinga, o których jest mowa w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić stosunek narratora tekstu do życia 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, w jaki sposób naukowiec postrzegał swoją niepełnosprawność 	<ul style="list-style-type: none"> • sformułować przesłanie wynikające z relacji Stephena Hawkinga dotyczącej jego życia 	<ul style="list-style-type: none"> • odszukać informacje na temat ludzi, którzy osiągnęli sukces pomimo różnych ograniczeń
Niezwykły zawód	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść wywiadu • zreferować odczucia lekarza podczas przeszczepu serca 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, dlaczego Zbigniew Religa został chirurgiem • scharakteryzować Zbigniewa Religę jako lekarza 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić emocje Zbigniewa Religi, które towarzyszyły mu podczas pierwszej przeprowadzanej operacji • przedstawić romantyczną stronę zawodu lekarza, którą dostrzegł Zbigniew Religa 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować znaczenie przekształconego frazeologizmu w tytule wywiadu 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat filmu <i>Bogowie</i> w reżyserii Łukasza Palkowskiego
Wywiad	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić etapy tworzenia wywiadu 	<ul style="list-style-type: none"> • ułożyć pytania do autora podanego tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • zebrać inf. na temat wybranej postaci, wymyślić temat wywiadu i ułożyć pytania • wskazać błędy w podanym wywiadzie 	<ul style="list-style-type: none"> • przeprowadzić wywiad z koleżanką lub kolegą 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić wybrany przez siebie wywiad i go ocenić • przeprowadzić wywiad z osobą ze swojego otoczenia na temat jej pasji
Fotografia	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić rodzaje fotografii 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenić wybraną fotografię na podstawie podanych kryteriów 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat roli światła w fotografii • omówić fotografie Charlesa Ebbetsa, Annie Leibovitz i Matthew Abbotta 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy wybranej fotografii 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy wybranej fotografii artystycznej
Jak doskonalić technikę pisania rozprawki?	<ul style="list-style-type: none"> • stworzyć plan rozprawki 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić na przykładzie podanej rozprawki sposoby zachowania spójności tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • sformułować tezę do podanego tematu rozprawki • skorygować błędy w podanych rozprawkach 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy przykładowej rozprawki • stworzyć rozprawkę 	
Sposoby wzbogacania słownictwa	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>neologizm, zapożyczenia, wyrazy rodzime, synonimy, antonimy, homonimy, wyrazy wieloznaczne, eufemizmy</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać funkcje neologizmów w podanych fragmentach tekstów • rozpoznać w tekstach rodzaje neologizmów • rozpoznać w tekście homonimy i wyrazy 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić zasadność i funkcję użycia wyrazów obcych w tekstach • zastąpić podane wyrazy synonimami • zastąpić zapożyczenia wyrazami rodzimymi 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcje neologizmów w tekstach artystycznych 	

		wieloznaczne	• przekształcić wypowiedzi tak, aby zawierały eufemizmy		
Czym jest styl języka? Jakie style wyróżniamy?	• wymienić style funkcjonujące w polszczyźnie	• wymienić cechy każdego ze stylów • wskazać w tekście sformułowania nacechowane stylistycznie • wskazać błędy stylistyczne w podanych tekstach	• rozpoznać styl podanej wypowiedzi • przekształcić sformułowania nacechowane stylistycznie w neutralne stylistycznie • skorygować błędy stylistyczne w podanych tekstach	• stworzyć tekst w wybranym stylu	
Ortografia – przypomnienie wiadomości	• przedstawić zasady ortograficzne	• uzupełnić podane teksty poprawnymi formami	• skorygować teksty pod kątem ortograficznym	• stworzyć teksty poprawne pod względem ortograficznym	
Podsumowanie	• odtworzyć najważniejsze fakty i opinie • posługiwać się terminami: <i>synonimy, antonimy, homonimy, wyrazy wieloznaczne, eufemizmy, zapożyczenia, neologizmy, styl naukowy, styl urzędowy, styl publicystyczno-dziennikarski, styl retoryczny, styl artystyczny, styl potoczny, wywiad, rozprawka</i>	• wykorzystywać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wykorzystywać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze
Dział II Ojczyzna					
Ojczyzna	• opisać to, co zostało przedstawione na obrazie	• omówić kompozycję dzieła	• wskazać topos, do którego odwołał się artysta • omówić funkcje kolorystyki	• zinterpretować znaczenie symboli • wyjaśnić wymowę obrazu	• wskazać inne teksty kultury przedstawiające ojczyznę jako matkę
Fantastyka a historia	• omówić treść fragmentów tekstu • określić rodzaj narracji	• wypowiedzieć się na temat bohaterów fragmentów tekstu	• wyjaśnić funkcję użycia obrazowania fantastycznego w kreacji	• omówić funkcję opisywania świata z perspektywy dziecka	• omówić kontekst historyczny tekstu

		<ul style="list-style-type: none"> • wskazać środki językowe użyte do opisu walki i określić ich funkcję 	pana Betona	<ul style="list-style-type: none"> • sformułować uniwersalne wnioski 	
Poświęcić się dla ojczyzny – Śmierć Pułkownika Adama Mickiewicza <i>(lektura obowiązkowa)</i>	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść wiersza • opisać bohaterkę wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję • wymienić wartości istotne dla bohaterki wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję porównania bohaterki wiersza do Czarnieckiego • wypowiedzieć się na temat nastroju dominującego w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować ostatnią strofę utworu • przedstawić współczesny model patriotyzmu 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić sylwetkę Emilii Plater na podstawie dowolnych źródeł
Walczyć za ojczyznę – Reduta Ordona Adama Mickiewicza <i>(lektura obowiązkowa)</i>	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść utworu • wskazać podmiot liryczny wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać przykłady animizacji • wskazać w wierszu wyrazy dźwiękonaśladowcze • wskazać inne środki stylistyczne użyte w utworze • porównać sposób przedstawienia agresorów i obrońców 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób przedstawienia wydarzeń w utworze • omówić sposób przedstawienia cara • określić funkcję animizacji • określić funkcję nagromadzenia wyrazów dźwiękonaśladowczych w utworze • odnieść postać Kapitana Polski do antycznych herosów i współczesnych superbohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> • sformułować przesłanie <i>Reduty Ordona</i> • omówić obraz współczesnego świata przedstawiony w piosence Lao Che 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić sylwetkę Juliana Konstantego Ordona na podstawie dowolnych źródeł • wypowiedzieć się na temat sposobu kreacji romantycznych legend bohaterów
Geneza Pana Tadeusza Adama Mickiewicza w świetle Epilogu <i>(lektura obowiązkowa)</i>	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść <i>Epilogu</i> • zidentyfikować adresata inwokacji jako „małą ojczyznę” 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób przedstawienia Paryża z perspektywy emigranta • omówić sposób przedstawienia <i>kraju lat dziecinnych</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić kontrasty pomiędzy przedstawieniem Paryża i <i>kraju lat dziecinnych</i> • omówić funkcję kolorystyki dominującej w inwokacji 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób przedstawienia przestrzeni w inwokacji 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić kontekst historyczny utworu • podjąć dyskusję na temat przyczyn i konsekwencji emigracji
Dworek szlachecki w Panu Tadeuszu A.Mickiewicza <i>(lektura obowiązkowa)</i>	<ul style="list-style-type: none"> • opisać Soplicowo • wymienić głównych bohaterów epepei 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić tytułowego bohatera utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić relacje pomiędzy mieszkańcami Soplicowa 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić harmonię pomiędzy człowiekiem a naturą w odniesieniu do przedstawienia Soplicowa 	<ul style="list-style-type: none"> • odnaleźć konteksty i nawiązania
Obraz szlachty w Panu Tadeuszu A.Mickiewicza <i>(lektura obowiązkowa)</i>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić formacje szlacheckie przedstawione w <i>Panu Tadeuszu</i> • omówić obyczaje szlacheckie zaprezentowane w epepei 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać wady każdej spośród formacji szlacheckich 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję tradycji w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy sposobu przedstawienia szlachty (pozytywny i negatywny wizerunek) 	<ul style="list-style-type: none"> • odnaleźć komizm i ironię w sposobie przedstawienia wybranych bohaterów

Jacek Soplica – bohater dynamiczny (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • omówić biografię Jacka Soplicy 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować Jacka Soplicę przed jego przemianą i po niej 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić momenty kluczowe dla biografii Jacka Soplicy z punktu widzenia tego bohatera oraz Gerwazego • omówić funkcję miana przybranego przez bohatera 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać stosunek do świata i siebie samego Jacka Soplicy oraz księdza Robaka (dostrzec kontrast) 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić różnych bohaterów literackich, którzy przeszli przemianę wewnętrzną
Historia w Panu Tadeuszu Adama Mickiewicza (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać odwołania do historii • wymienić wydarzenia historyczne przywołane podczas oglądania przez Tadeusza obrazów • wymienić wydarzenia historyczne przywołane w koncercie Jankiela 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję przywołanych wydarzeń historycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję <i>Mazurka Dąbrowskiego</i> przywołanego na początku i na końcu dzieła 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać inne wydarzenia historyczne przywołane w dziele i omówić ich funkcję 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać i omówić teksty kultury nawiązujące do wydarzeń z historii Polski
Pan Tadeusz – kształt artystyczny utworu (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić cechy epopei 	<ul style="list-style-type: none"> • odnieść cechy epopei do <i>Pana Tadeusza</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję przymiotnika <i>ostatni</i>, który często pojawia się w utworze • omówić sposób prezentacji przyrody 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy wybranego opisu przyrody w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat aktualności <i>Pana Tadeusza</i>
Wiesz, umiesz, zdasz	<ul style="list-style-type: none"> • przeczytać ze zrozumieniem frag.utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać istotne informacje we fragmentach dzieła 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy kształtu artystycznego frag.tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • stworzyć własny tekst na podstawie frag.epopei 	
Co już wiemy o twórczości A.Mickiewicza?	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić tytuły omawianych utworów Adama Mickiewicza 	<ul style="list-style-type: none"> • określić przynależność gatunkową utworów 	<ul style="list-style-type: none"> • przywołać problematykę omawianych utworów • przedstawić motywy pojawiające się w omawianych utworach 	<ul style="list-style-type: none"> • odnieść się do kształtu artystycznego omawianych utworów 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat roli Adama Mickiewicza w literaturze polskiej
Tęsknota za ojczyzną	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść wiersza • wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego utworu • wskazać w wierszu neologizmy 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat adresata lirycznego wiersza • opisać kraj przedstawiony przez podmiot liryczny • nazwać uczucia podmiotu lirycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić znaczenie refrenu dla wymowy wiersza • omówić funkcję neologizmów w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować znaczenie wyrażen: <i>światło-cień</i>, <i>bez-tęsknota</i> i <i>bez-myślenie</i> w kontekście wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić obraz Józefa Chełmońskiego <i>Bociany</i>
Podróż w czasy pozytywizmu	<ul style="list-style-type: none"> • określić ramy czasowe epoki • wymienić elementy programu pozytywistycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić etymologię nazwy epoki • przedstawić najważniejsze zagadnienia programu pozytywistycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać elementy realizmu na wybranych obrazach 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy obrazu realistycznego 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać powiązania pomiędzy realizmem pozytywistycznym a dokumentalizmem czasów obecnych

Henryk Sienkiewicz, Latarnik (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść utworu • określić rodzaj narracji 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić świat przedstawiony noweli • wskazać cechy gatunkowe noweli • scharakteryzować głównego bohatera utworu • omówić przemianę bohatera utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić przyczyny tułaczki Skawińskiego • omówić sposób, w jaki bohater reaguje na pierwsze wersy <i>Pana Tadeusza</i> • omówić funkcję przyrody w noweli 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat sposobu postrzegania ojczyzny przez Skawińskiego • zinterpretować symbolikę latarni morskiej • sformułować przesłanie utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat problemów, z jakimi borykają się emigranci i uchodźcy • omówić kontekst historyczny noweli
Wiesz, umiesz, zdasz	<ul style="list-style-type: none"> • przeczytać ze zrozumieniem fragmenty utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać istotne informacje we fragmentach dzieła 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenia tułactwa bohatera w odniesieniu do fragmentów i całości utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • napisać opowiadanie o późniejszych losach bohatera • uzasadnić porównanie Skawińskiego do Syzyfa 	
Muzyka	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić elementy języka muzyki • wymienić rodzaje muzyki rozrywkowej 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenić utwór muzyczny na podstawie podanych kryteriów 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystać elementy języka muzyki podczas analizy wybranego utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić rolę muzyki w wybranym filmie 	<ul style="list-style-type: none"> • stworzyć prezentację na temat ulubionego muzyka lub rodzaju muzyki • stworzyć prezentację na temat muzyki etnicznej charakterystycznej dla regionu, w którym mieszka
Jak napisać artykuł?	<ul style="list-style-type: none"> • zdefiniować artykuł • wymienić cechy artykułu 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić kompozycję artykułu 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie zebrać informacje do artykułu • dokonać analizy formy i treści podanego artykułu 	<ul style="list-style-type: none"> • napisać artykuł problemowy 	
Norma językowa i błąd językowy	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać różnice pomiędzy normą wzorcową a normą użytkową • przedstawić podział błędów językowych 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać teksty realizujące normę wzorcową i normę użytkową • poprawnie odmienić podane wyrazy • wskazać w podanych wyrazach sylaby akcentowane 	<ul style="list-style-type: none"> • skorygować błędy w podanych tekstach • odnaleźć w podanych tekstach błędy stylistyczne i je skorygować • skorygować błędy interpunkcyjne 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie sformułować związki frazeologiczne • poprawnie odczytać podane wyrazy 	
Nazwy osobowe i miejscowe	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać w tekście nazwy osobowe i miejscowe 	<ul style="list-style-type: none"> • określić kategorie nazw osobowych i miejscowych 	<ul style="list-style-type: none"> • używać poprawnych form nazwisk • zapisać nazwy miejscowe w odpowiednich formach 	<ul style="list-style-type: none"> • stworzyć nazwy narodowości i mieszkańców od nazw miejscowych 	
Podsumowanie	<ul style="list-style-type: none"> • odtworzyć najważniejsze fakty i opinie • posługiwać się pojęciami: <i>artykuł, norma językowa, norma</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystywać najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> • wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystywać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze

	wzorcowa, norma użytkowa, błąd językowy, nazwy osobowe			porównywać	
Dział III Wzorce					
Wzorce	• opisać to, co zostało przedstawione na obrazie	• omówić kompozycję dzieła • omówić relacje pomiędzy postaciami przedstawionymi na obrazie	• określić nastrój obrazu i wskazać środki, które go kształtują	• omówić funkcję światłocienia • zinterpretować obraz	• przygotować prezentację na temat swojego wzorca
Dlaczego potrzebujemy autorytetów?	• wyjaśnić znaczenie pojęcia <i>wywiad</i> • omówić treść fragmentów tekstu	• wymienić zasady, którymi warto kierować się podczas poszukiwania autorytetu • wskazać różnice pomiędzy autorytetem a guru	• omówić rolę autorytetów we współczesnym świecie • dokonać analizy sposobu zadawania pytań przez dziennikarkę	• podjąć dyskusję na temat współczesnych autorytetów • podjąć dyskusję na temat uznawania celebrytów za autorytety	• przedstawić swój autorytet i uzasadnić ten wybór
Podróż w czasie z Sienkiewiczem – Quo vadis (lektura obowiązkowa)	• omówić treść lektury • wymienić bohaterów pierwszo- i drugoplanowych	• określić czas i miejsce akcji • wymienić wątki główne i poboczne	• odnieść definicję powieści historycznej do utworu	• wskazać w powieści elementy rzeczywistości starożytnego Rzymu	• wymienić nurty starożytnej filozofii i omówić te, do których nawiązano w powieści
Świat na styku dwóch kultur – pogańskiej i chrześcijańskiej – Quo vadis Henryka Sienkiewicza (lektura obowiązkowa)	• omówić treść powieści	• przedstawić obraz kultury starożytnego Rzymu zaprezentowany w powieści • omówić życie pierwszych chrześcijan w Rzymie • dokonać charakterystyki porównawczej Nerona i św. Piotra	• określić hierarchię wartości pogan i chrześcijan • omówić przyczyny, konsekwencje i znaczenie pożaru Rzymu	• omówić symbolikę cierpienia pierwszych chrześcijan • podać przykłady symboli pojawiających się w powieści i zinterpretować ich znaczenie • wypowiedzieć się na temat uniwersalnej wymowy powieści	• podjąć dyskusję na temat aktualności przesłania powieści
Wśród najważniejszych bohaterów powieści Quo vadis Henryka Sienkiewicza (lektura obowiązkowa)	• omówić treść powieści	• scharakteryzować wybranych bohaterów drugoplanowych	• przedstawić Marka Winicjusza jako bohatera dynamicznego • wypowiedzieć się na temat znaczenia Petroniusza w powieści	• porównać kreacje bohaterów powieści	• podjąć dyskusję na temat funkcjonalności filozofii wyznawanej przez Petroniusza
Miłość (nie)jedno ma imię – Quo	• przedstawić historię miłości Marka Winicjusza i Ligii	• porównać sposoby postrzegania miłości między mężczyzną a kobietą przez	• omówić dojrzewanie Marka Winicjusza do miłości	• omówić różne postawy wobec winowajców na przykładach bohaterów	• przedstawić sposoby zaprezentowania wątków miłosnych w innych tekstach

vadis Henryka Sienkiewicza (lektura obowiązkowa)		Rzymian i chrześcijan	• omówić zaprezentowaną w powieści chrześcijańską miłość bliźniego	powieści	kultury
Wiesz, umiesz, zdasz	• przeczytać ze zrozumieniem fragmenty utworu	• wskazać istotne informacje we fragmentach tekstu	• dokonać analizy kształtu artystycznego fragmentów utworu	• stworzyć własny tekst na podstawie fragmentów powieści	
Co już wiemy o twórczości Henryka Sienkiewicza?	• wymienić tytuły omawianych dzieł Henryka Sienkiewicza	• określić przynależność gatunkową poznanych utworów	• dokonać analizy problematyki omawianych utworów • przedstawić motywy pojawiające się w omawianych utworach	• odnieść się do kształtu artystycznego omawianych utworów	• podjąć dyskusję na temat roli Henryka Sienkiewicza w literaturze polskiej
Być blisko w najtrudniejszych chwilach – Oskar i pani Róża Érica-Emmanuela Schmitta	• omówić treść fragmentów tekstu • określić narrację fragmentów utworu	• scharakteryzować bohaterów fragmentów powieści • określić temat przewodni fragmentów utworu • wypowiedzieć się na temat prawdziwości opowieści snutych przez panią Różę	• postawić hipotezy dotyczące celu, w jakim pani Róża opowiada Oskarowi historie • omówić relacje łączące Oskara z panią Różą	• wypowiedzieć się na temat języka bohaterów	• odnaleźć konteksty i nawiązania
Mądrość, dobre życie, przyjaźń	• wymienić wartości życiowe, na które zwraca uwagę Leszek Kołakowski	• omówić różne sposoby rozumienia przez rozmówców pojęcia <i>mędrzec</i>	• wymienić cechy prawdziwego przyjaciela na podstawie wywiadu	• wyjaśnić przyczynę częstego posługiwania się przez Leszka Kołakowskiego sformułowaniami wyrażającymi niepewność	• podjąć dyskusję na temat wypowiedzi Leszka Kołakowskiego • odnaleźć w tekstach kultury różne przedstawienia przyjaźni i je omówić
Ludzie wobec ludzi – List do ludożerców T.Różewicza (lektura obowiązkowa)	• omówić treść wiersza • określić rodzaj liryki	• wyjaśnić, w imieniu jakiej zbiorowości wypowiada się podmiot liryczny • scharakteryzować tytułowych <i>ludożerców</i>	• zinterpretować zabieg stylistyczny zastosowany na początku wiersza • omówić funkcję użycia wyrazu <i>ludożerca</i> w utworze	• zinterpretować zakończenie wiersza • odnieść wymowę wiersza do codziennej rzeczywistości	• podjąć dyskusję na temat <i>ludożerców</i> w codziennej rzeczywistości • podjąć dyskusję na temat: „Czy każdy ma w sobie <i>ludożercę</i> ?”
Wobec niechcianych dobrych rad	• omówić treść felietonu	• wskazać w tekście elementy języka potocznego i określić ich funkcję • odnieść definicję felietonu do tekstu Anny Dziewit-Meller	• omówić funkcje kompozycyjne poszczególnych fragmentów tekstu	• wskazać główną myśl felietonu • odnieść pojęcie <i>stereotyp</i> do historii opisaną przez autorkę	• omówić wybrany felieton
Jak napisać list otwarty?	• wymienić cechy listu otwartego	• przedstawić kompozycję listu otwartego	• skorygować podany list otwarty i wzmocnić jego perswazyjność odpowiednimi środkami	• zredagować list otwarty	

			retorycznymi • dokonać analizy przykładów listów otwartych		
Film	• wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>kadr, plan filmowy, ujęcie, scena, montaż, scenariusz</i>	• podać przykłady filmów, reprezentujących poszczególne gatunki	• wskazać w wybranych filmach cechy pozwalające zaklasyfikować je do poszczególnych gatunków	• dokonać analizy języka filmu na wybranym przykładzie • ocenić wybrane dzieło filmowe na podstawie podanych kryteriów	• stworzyć scenariusz filmowy spełniający wymogi wybranej konwencji gatunkowej
Odmienne i nieodmienne części mowy – przypomnienie wiadomości	• wymienić odmienne i nieodmienne części mowy	• scharakteryzować odmienne i nieodmienne części mowy • rozpoznać nieodmienne części mowy	• odnaleźć w tekście nieosobowe formy czasowników i je określić • dokonać poprawnej deklinacji rzeczowników • poprawnie odmienić i stopniować przymiotniki	• właściwie określić formy osobowe czasowników • poprawnie określić i stosować formy zaimków	
Części zdania – przypomnienie wiadomości	• wskazać w zdaniu podmiot i orzeczenie	• wskazać w zdaniu przydawki i określić, jakimi częściami mowy zostały one wyrażone • wskazać w zdaniu dopełnienie i okolicznik	• wskazać w zdaniu orzeczenie imienne	• rozpoznać i zastosować zdania bezpodmiotowe	
Typy wypowiedzeń – przypomnienie wiadomości	• podzielić wypowiedzenia na zdania i równoważniki zdań • rozpoznać w tekście równoważniki zdań	• rozpoznać zdania współrzędnie i podrzędnie złożone	• przekształcić zdania pojedyncze w złożone	• przekształcić zdania w imiesłowowe równoważniki zdań	
Podsumowanie	• odtworzyć najważniejsze fakty i opinie • posługiwać się pojęciami: <i>powieść historyczna, bohater dynamiczny, symbol, felieton, film, odmienne i nieodmienne części mowy, części zdania, rodzaje wypowiedzeń, list otwarty</i>	• wykorzystywać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wykorzystywać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze

II PÓLROCZE

Dział IV Życiowe wybory

Życiowe wybory	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>mural, motyw biblijny</i>, street art • opisać mural 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać motyw biblijny, do którego odnosi się dzieło 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować symbolikę barw użytych przez artystkę • wyjaśnić tytuł muralu 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować wymowę dzieła 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić wybrany przykład <i>street artu</i>
Bez wyboru – Igrzyska śmierci Suzanne Collins	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenie pojęcia <i>antyutopia</i> • omówić treść fragmentów tekstu • określić rodzaj narracji 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić świat przedstawiony w utworze • omówić sytuację, w której znalazła się bohaterka • omówić sposób sprawowania władzy w Panem 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, na czym polega dylemat Katniss • wskazać cechy antyutopii w świecie opisywanym przez autorkę 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, jaką funkcję pełni Głódowe Igrzyska w świecie Panem 	<ul style="list-style-type: none"> • stworzyć prezentację na temat różnych form antyutopii w tekstach kultury
Z wizytą w Klerykowie – Syzyfowe prace S. Żeromskiego (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść powieści • określić czas i miejsce akcji powieści • omówić narrację powieści 	<ul style="list-style-type: none"> • opisać mieszkańców Klerykowa 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób kreacji bohaterów drugoplanowych 	<ul style="list-style-type: none"> • odnaleźć powiązania pomiędzy biografią pisarza a historią głównego bohatera 	
Szkola pod zaborami – Syzyfowe prace S. Żeromskiego (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść powieści • wymienić metody rusyfikacji przedstawione w powieści 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić sposób funkcjonowania szkoły w powieści • wymienić metody działania nauczycieli sprzyjające rusyfikacji 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat kontekstu historycznego utworu • omówić różne formy walki z rusyfikacją 	<ul style="list-style-type: none"> • odnieść treść powieści do mitu o Syzyfie 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat różnych sposobów uniformizowania młodzieży w szkole
Lekcja patriotyzmu – Syzyfowe prace S. Żeromskiego (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść fragmentu tzw. lekcji języka polskiego (rozd. XV) 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować Bernarda Zygiera • omówić reakcje bohaterów na recytację Bernarda Zygiera 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić Bernarda Zygiera jako buntownika • omówić konsekwencje opisanej lekcji 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować tytuł powieści 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat potrzeby nauki języka ojczystego
Dojrzewanie, przyjaźń, nauka – Marcin Borowicz, Andrzej Radek, Bernard Zygiel (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić najważniejsze informacje o Marcinie Borowiczu, Andrzeju Radku i Bernardzie Zygierze 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać najważniejsze osoby i czynniki, które wpłynęły na bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat wpływu pochodzenia, miejsca zamieszkania, statusu majątkowego i sytuacji rodzinnej na rozwój bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy procesu dojrzewania bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat potrzeby zachowania tożsamości narodowej w czasach zaborów i obecnie

			<ul style="list-style-type: none"> wymienić tytuły książek ważnych dla bohaterów i omówić znaczenie tych pozycji 		
Wiesz, umiesz, zdasz	<ul style="list-style-type: none"> przeczytać ze zrozumieniem fragmenty utworu 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać istotne informacje we fragmentach tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> dokonać analizy kształtu artystycznego fragmentów powieści 	<ul style="list-style-type: none"> stworzyć własny tekst na podstawie fragmentów utworu 	
Podróż w czasy dwudziestolecia międzywojennego	<ul style="list-style-type: none"> określić ramy czasowe epoki wskazać najważniejsze tendencje w epoce 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić najważniejsze tendencje w sztuce dwudziestolecia międzywojennego 	<ul style="list-style-type: none"> omówić kontekst historyczny epoki odnieść termin <i>awangarda</i> do środków wyrazu i tematów wykorzystywanych w dwudziestolecium międzywojennym 	<ul style="list-style-type: none"> omówić wybrane dzieło sztuki dwudziestolecia międzywojennego 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać nawiązania do dwudziestolecia międzywojennego w sztuce współczesnej
Po stronie optymizmu – Zielono mam w głowie Kazimierza Wierzyńskiego (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> omówić treść wiersza wskazać podmiot liryczny utworu 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego wiersza opisać przeżycia, których doświadcza podmiot liryczny 	<ul style="list-style-type: none"> zinterpretować metaforę powstałą na bazie związku frazeologicznego <i>mieć zielono w głowie</i> wskazać sformułowania wiążące się z radością życia 	<ul style="list-style-type: none"> zinterpretować zakończenie wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat sposobów okazywania zadowolenia z życia i optymizmu
W poszukiwaniu szczęścia – Piosenka o szczęściu Mariana Hemara i Juliana Tuwima (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> omówić treść wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu wskazać środki stylistyczne użyte w wierszu i określić ich funkcję 	<ul style="list-style-type: none"> postawić tezę interpretacyjną wypowiedzieć się na temat cech <i>małego</i> i <i>dużego szczęścia</i> 	<ul style="list-style-type: none"> zinterpretować puentę wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> podjąć dyskusję na temat <i>małego</i> i <i>dużego szczęścia</i> w odniesieniu do wybranych tekstów kultury
Śmierć i miłość – Pytasz, co w moim życiu z wszystkich rzeczą główną... J.Lechonia (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> omówić treść wiersza określić rodzaj liryki wskazać podmiot liryczny tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> określić funkcję zwrotów do adresata 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat sprzeczności zaprezentowanych w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> zinterpretować znaczenie wiersza wyjaśnić sens puenty 	<ul style="list-style-type: none"> podjąć dyskusję na temat przyczyn i sensu lęku przed miłością
Wybór postawy życiowej – Szewczyk B.Leśmiana	<ul style="list-style-type: none"> omówić treść wiersza wymienić cechy Boga i szewczyka 	<ul style="list-style-type: none"> omówić sytuację liryczną w utworze wskazać środki stylistyczne użyte w wierszu i określić ich funkcję 	<ul style="list-style-type: none"> omówić stosunek szewczyka do otrzymanego daru zinterpretować postawę szewczyka 	<ul style="list-style-type: none"> sformułować przesłanie wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> stworzyć tekst z wykorzystaniem neologizmów

(lektura obowiązkowa)		• omówić kompozycję wiersza			
Kogut na drodze do sławy – Artysta Sławomira Mrożka (lektura obowiązkowa)	• wyjaśnić znaczenie pojęcia <i>alegoria</i> • omówić treść tekstu • określić rodzaj narracji	• wypowiedzieć się na temat narratora tekstu • wyjaśnić postawę Koguta • skomentować zachowanie Lisa	• omówić alegoryczne znaczenie postaci • wskazać w tekście elementy komizmu	• odnieść postawę Koguta do wyobrażeń na temat artysty • sformułować morał	• podjąć dyskusję na temat sposobu postrzegania artystów • porównać utwór Sławomira Mrożka z wybraną bajką zwierzęcą
Odpowiedzialność za słowo – Tędy i owędy Melchiora Wańkowicza (lektura obowiązkowa)	• wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>literatura faktu</i> , <i>reportaż</i> • omówić treść fragmentów tekstu • przedstawić bohaterów fragmentów utworu • omówić zadania <i>reserczerki</i>	• scharakteryzować bohaterów fragmentów utworu • przedstawić sposób pracy dziennikarzy w czasopiśmie „Time”	• wyliczyć problemy, z jakimi zetknęła się Marta podczas wykonywania powierzonego jej zadania	• zinterpretować puentę sformułowaną przez ojca Marty • wskazać wyrażenia środowiskowe, wyjaśnić ich znaczenie i określić funkcję w tekście	• podjąć dyskusję na temat rzetelnych źródeł informacji
Jak napisać podanie?	• wyjaśnić znaczenie pojęcia <i>podanie</i> • wymienić elementy, które powinny znaleźć się w podaniu	• zgromadzić argumenty przydatne do uzasadnienia prośby	• skorygować błędnie napisane podanie • napisać podanie	• zredagować za pomocą komputera podanie o przyjęcie do szkoły ponadpodstawowej	
Grafika	• wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>grafika</i> , <i>rysunek</i> , <i>perspektywa</i> , <i>grafika artystyczna</i> , <i>ilustracja</i> , <i>plakat</i> , <i>animacja</i> , <i>logo</i> , <i>identyfikacja wizualna firmy</i>	• omówić elementy języka grafiki na wybranym przykładzie • wymienić i opisać najważniejsze techniki graficzne	• omówić środki wyrazu zastosowane przez autora wybranej grafiki • omówić tradycyjne techniki graficzne	• ocenić dzieło sztuki na podstawie podanych kryteriów	• przygotować prezentację na temat wybranego artysty grafika • stworzyć pisemną recenzję wybranego dzieła sztuki
Mowa zależna i niezależna – przypomnienie wiadomości	• wyjaśnić różnice pomiędzy mową niezależną i zależną	• wskazać w podanym tekście przykłady mowy zależnej i niezależnej • zastosować poprawną interpunkcję przy zapisie dialogu	• zapisać dowolny dialog w mowie zależnej	• zredagować tekst z wypowiedziami w mowie zależnej • przekształcić mowę zależną na niezależną i odwrotnie	
Wypowiedzenia wielokrotnie złożone	• podzielić wypowiedzenie wielokrotnie złożone na wypowiedzenia składowe	• wskazać w wypowiedzeniu wielokrotnie złożonym orzeczenia i równoważniki zdań	• rozpoznać w wypowiedzeniu wielokrotnie złożonym relacje współrzędne i podrzędne	• przedstawić wypowiedzenie wielokrotnie złożone na wykresie	
Podsumowanie	• odtworzyć najważniejsze fakty i opinie	• wykorzystywać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • przedstawiać własne	• poprawnie interpretować wymagany materiał	• wykorzystywać bogate konteksty

	<ul style="list-style-type: none"> • posługiwać się pojęciami: <i>grafika, liryka, alegoria, reportaż, neologizm artystyczny, sztuka dwudziestolecia międzywojennego, mowa zależna i niezależna, zdania wielokrotnie złożone, podanie</i> 		stanowisko	<ul style="list-style-type: none"> • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać 	<ul style="list-style-type: none"> • formułować i rozwiązywać problemy badawcze
Dział V Wojna					
Wojna	<ul style="list-style-type: none"> • opisać rysunek 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób ukazania postaci na rysunku 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy stosunków międzyludzkich ukazanych na rysunku • odnieść treść rysunku do zwyczaju upamiętniania ważnych osób i wydarzeń poprzez pomniki 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić postawę wobec działań wojennych, która wynika z rysunku 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić tematykę i środki wyrazu innych dzieł Pawła Kuczyńskiego
Czasy nietolerancji – Złodziejka ksiązek Markusa Zusaka	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>faszizm, rasizm</i> • omówić treść fragmentów tekstu • określić rodzaj narracji 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić znaczenie czasu i miejsca akcji dla wymowy fragmentów utworu • omówić funkcję postaci Jessego Owensa we fragmentach tekstu • scharakteryzować Rudy'ego 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić przyczynę reakcji ojca na zachowanie Rudy'ego • omówić dialog pomiędzy ojcem i synem 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować znaczenie dziecięcej naiwności Rudy'ego dla wymowy fragmentów tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować sylwetkę Jessego Owensa • przedstawić kontekst historyczny fragmentów tekstu na podstawie dowolnych źródeł
Czasy wojny i okupacji	<ul style="list-style-type: none"> • określić ramy czasowe epoki 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić najważniejsze zjawiska kulturowe związane z okresem wojny i okupacji 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić dzieła sztuki z okresu wojny i okupacji 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy środków wyrazu wykorzystanych przez twórców omawianych dzieł 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat różnych sposobów przedstawiania tragedii II wojny światowej
Wojenna pożoga i marzenia – liryka Krzysztofa Kamila Baczyńskiego (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść wiersza • wskazać środki językowe oddziałujące na zmysły 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego i adresata lirycznego utworu • omówić sytuację liryczną w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • określić funkcję oddziaływania na zmysły w wierszu • omówić kontekst biograficzny utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję kontrastu pomiędzy początkowymi strofami a zakończeniem wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat wpływu wojny na odczucia człowieka z wykorzystaniem innych znanych sobie tekstów kultury
Kamienie na szaniec Aleksandra Kamińskiego – pomiędzy gawędą	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść utworu • określić rodzaj narracji 	<ul style="list-style-type: none"> • określić ramy czasowe utworu • wskazać w utworze elementy gawędy harcerskiej 	<ul style="list-style-type: none"> • określić tematykę tekstu • wypowiedzieć się na temat stosunku narratora do opisywanego świata 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować sens tytułu 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić kontekst historyczny utworu

harcerską a literaturą faktu (lektura obowiązkowa)					
W służbie małego sabotażu i dywersji – Kamienie na szaniec Aleksandra Kamińskiego (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść utworu • zrelacjonować przebieg akcji pod Arsenalem 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić różnice pomiędzy sabotażem a dywersją • omówić akcje sabotażowe i dywersyjne bohaterów utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat skutków działań sabotażowych i dywersyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić przyczyny i skutki akcji pod Arsenalem 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać sposób przedstawienia akcji pod Arsenalem w książce Aleksandra Kamińskiego i filmie Roberta Glińskiego
Alek, Rudy i Zośka jako przedstawiciele pokolenia wojennego (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • omówić losy bohaterów utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić i scharakteryzować bohaterów utworu • zdefiniować pojęcie <i>patriotyzm</i> w kontekstach historycznym i współczesnym 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić hierarchię wartości bohaterów książki przed wybuchem wojny oraz w czasie okupacji • zaprezentować bohaterów utworu jako przedstawicieli pokolenia wojennego 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić dylematy moralne bohaterów tekstu • wypowiedzieć się na temat sposobu przedstawienia <i>czasu pogardy</i> w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat fenomenu Polskiego Państwa Podziemnego
Wiesz, umiesz, zdasz	<ul style="list-style-type: none"> • przeczytać ze zrozumieniem fragmenty utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać istotne informacje we fragmentach tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy kształtu artystycznego fragmentów utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • stworzyć własny tekst na podstawie fragmentów utworu 	
Czas pogardy w wierszu Irit Amiel *** [Pierwszy wchodzi do Komory Król Maciuś Pierwszy...]	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść wiersza • wyjaśnić znaczenie pojęcia <i>Holocaust</i> • wymienić upersonifikowane pojęcia użyte w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sytuację liryczną w utworze • wyjaśnić znaczenie każdego z upersonifikowanych pojęć użytych w utworze • omówić funkcję powtarzania ostatnich sylab 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać w wierszu nawiązania do twórczości Janusza Korczaka i określić ich funkcję • zinterpretować zabieg nazwania Janusza Korczaka <i>ostatnim Mohikaninem</i> • przedstawić i zinterpretować sposób zachowania uosobionych wartości 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować funkcję zabiegu uosobienia wartości • omówić wymowę wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić kontekst historyczny utworu • wypowiedzieć się na temat budapeszteńskiego pomnika upamiętniającego ofiary Holocaustu
Jak żyć po wojnie? – Pierwsza przechadzka Leopolda Staffa (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść wiersza • wskazać adresata lirycznego wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • opisać sytuację liryczną w tekście • wskazać w wierszu elementy rzeczywistości powojennej 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić relacje pomiędzy podmiotem lirycznym a adresatem lirycznym utworu • omówić sposób przedstawienia w wierszu rzeczywistości powojennej 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować funkcję powtórzenia • wyjaśnić, w jaki sposób zastosowanie form czasu przeszłego wpływa na atmosferę wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • odnaleźć konteksty i nawiązania
Jak przygotować	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>życiorys</i>, <i>CV</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • zgromadzić informacje, które powinny znaleźć się w 	<ul style="list-style-type: none"> • uporządkować informacje przydatne do 	<ul style="list-style-type: none"> • zredagować oficjalne CV na podstawie życiorysu 	

życiorys i CV?	(<i>curriculum vitae</i>) • wymienić elementy życiorysu i CV	życiorys i CV	napisania życiorysu i CV • skorygować błędy w podanych życiorysie i CV		
Jak napisać list motywacyjny?	• wyjaśnić znaczenie pojęcia <i>list motywacyjny</i> • wymienić elementy listu motywacyjnego	• zgromadzić informacje przydatne do napisania listu motywacyjnego, który będzie odpowiedzią na podane ogłoszenie	• uporządkować informacje potrzebne do napisania listu motywacyjnego	• ocenić rzetelność i wiarygodność podanych listów motywacyjnych • zredagować list motywacyjny	
Fonetyka – przypomnienie wiadomości	• wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>głoska, litera, ubezdźwięcznienie, udźwięcznienie, uproszczenie grupy spółgłoskowej</i> • przedstawić podział głosek • wymienić zasady poprawnego akcentowania w języku polskim	• rozpoznać rodzaje głosek • poprawnie podzielić wyrazy na sylaby • wskazać wyrazy, w których nastąpiły uproszczenia grup spółgłoskowych • wskazać upodobnienia wewnątrzwyrazowe	• skorygować błędy w podziale wyrazów na sylaby • poprawnie akcentować wyrazy stanowiące wyjątki od reguły	• określić kierunek upodobnienia • skorygować błędy w akcentowaniu	
Słowotwórstwo – przypomnienie wiadomości	• wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>wyraz podstawowy, wyraz pochodny, temat słowotwórczy, formant, przedrostek, przyrostek, wrostek, formant zerowy, oboczność, rodzina wyrazów, rdzeń, wyraz pokrewny, oboczność</i> • wymienić kategorie słowotwórcze	• wyjaśnić znaczenie podanych wyrazów pochodnych • przyporządkować wyraz pochodny do kategorii słowotwórczej • wskazać wyrazy należące do jednej rodziny	• wskazać w podanych parach wyrazy podstawowe i pochodne • wskazać formant w wyrazie pochodnym • wskazać w rodzinie wyrazów rdzeń i oboczności	• dokonać analizy słowotwórczej podanych wyrazów • stworzyć wyrazy należące do wskazanych kategorii słowotwórczych • sporządzić wykres rodziny wyrazów	
Podsumowanie	• odtworzyć najważniejsze fakty i opinie • posługiwać się pojęciami: <i>wojna i okupacja, sztuka o wojnie, fonetyka, słowotwórstwo, życiorys i CV, list motywacyjny</i>	• wykorzystywać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wykorzystywać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze

Dział VI Dostrzec piękno

Dostrzec piękno	<ul style="list-style-type: none"> • opisać obraz 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić kompozycję dzieła 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób ukazania postaci na pierwszym planie • omówić sposób oddania na obrazie gwaru ulicy • omówić funkcję kolorystyki dzieła 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować tytuł obrazu 	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować różne sposoby przedstawiania miasta w tekstach kultury
Zatrzymać piękno	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść fragmentów tekstu • określić, co szkodziło pięknej twarzy Nino • wyjaśnić znaczenie pojęcia <i>powiastka filozoficzna</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, dlaczego Nino schował twarz do kuferka • wyjaśnić znaczenie frazeologizmów: <i>stracić twarz, zachować twarz i twarzą w twarz</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić pytania zadane przez uczonego Kru • wskazać w tekście cechy powiastki filozoficznej 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić symboliczne znaczenie chowania twarzy • omówić przenośne znaczenie tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować tekst w kontekście mitu o Narcyzie • podjąć dyskusję na temat pogoni za pięknem cielesnym
Przystanek współczesność	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić imiona i nazwiska polskich noblistów literackich 	<ul style="list-style-type: none"> • przybliżyć sylwetkę jednego z polskich noblistów literackich 	<ul style="list-style-type: none"> • zrekonstruować treść fragmentów wybranej mowy noblowskiej 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat fragmentów mów noblowskich 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat wybranego utworu dowolnego noblisty literackiego
Odnaleźć piękno życia	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść fragmentów tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować bohatera utworu • omówić znaczenia dosłowne i przenośne fragmentów tekstu • odnieść utwór do definicji przypowieści 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować porównanie życia do kartki lekarki 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić symbolikę duszy, którą zgubił bohater tekstu • sformułować przesłanie płynące z utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować ilustracje Joanny Concejo w kontekście utworu
Przyroda okiem poety – Wiosna w Milanówku Jarosława Marka Rymkiewicza (lektura obowiązkowa)	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść wiersza • określić rodzaj liryki 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać w wierszu opisy przejawów wiosny • wskazać środki stylistyczne użyte w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • postawić tezę interpretacyjną • określić funkcję środków stylistycznych użytych w utworze • wskazać w tekście nawiązania biblijne 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować funkcję światła w wierszu • omówić przesłanie wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • stworzyć prezentację na temat ogrodów w różnych czasach i kulturach
Potrzeba kochania	<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść wiersza • określić rodzaj liryki 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat bohatera lirycznego utworu • określić, w czym imieniu mówi podmiot liryczny wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, na czym polega sprzeczność w relacji człowieka z kotem 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować puentę utworu w kontekście jego całości • sformułować przesłanie wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat funkcji piękna na plakacie schroniska
Uważne spojrzenie	<ul style="list-style-type: none"> • nazwać postawy zaprezentowane w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić dwie postawy zaprezentowane w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • sformułować temat wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • odnieść przesłanie wiersza do znanych sobie 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat potrzeby ciekawości świata

				osób, zjawisk i bohaterów tekstów kultury • wyjaśnić, z czego mogą wynikać różne sposoby postrzegania świata	
Podsumowanie	• odtworzyć najważniejsze fakty i opinie	• wykorzystywać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wykorzystywać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze
Spotkanie z lekturami	• wymienić motywy i tematy podejmowane w lekturach obowiązkowych	• wykorzystywać znajomość lektur obowiązkowych podczas prezentowania różnych typów bohaterów	• wykorzystywać znajomość lektur obowiązkowych podczas omawiania podanych problemów	• problematyzować treść lektur obowiązkowych	• wykorzystywać treść lektur obowiązkowych podczas prac kreatywnych